

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL IGNALINOS RAJONO APYLINKĖS TEISME ATLIKTO RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. vasario 26 d. Nr. FA-P-34-6-4
Vilnius

Auditas atliktas, vykdamas
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
direktoriaus pavaduotojos Ritos Švedienės
2009-01-21 pavedimą Nr. P-34-6

Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė
Birutė Žilėnienė

Auditas pradėtas	2009-01-21
Auditas baigtas	2009-02-26

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo	5
1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	5
1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo teisėjams	6
1.3. Dėl vienkartinių priemokų skyrimo teisėjams	7
1.4. Dėl teisėjų atlyginimo dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	9
2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	9
2.1 Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemokų	9
2.2 Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams	10
2.3 Dėl poilsio laiko suteikimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis	10
3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	11
3.1 Dėl tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis	11
3.2 Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis	12
3.3 Dėl poilsio laiko suteikimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis	12
4. Rekomendacijos teismui	13

IŽANGA

Lietuvos Respublikos Seimas 2009 m. sausio 20 d. nutarimu Nr. XI-155 „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ pavedė Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų (darbo užmokesčio fondo) valstybinį auditą Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose.

Ribotos apimties valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2009 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotojo pavedimu² atliko vyriausioji valstybinė auditorė Birutė Žilėnienė.

Audito tikslas – įvertinti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų naudojimo teisėtumą.

Audituotas subjektas – Ignalinos rajono apylinkės teismas (toliau – teismas), adresas: Laisvės g. 62, LT-30117 Ignalina. Identifikavimo kodas – 191444980.

Audituojamu laikotarpiu teismui vadovavo pirmininkas Algirdas Baliulis, teismo finansininke dirbo Valė Survilaitė.

Šioje audito ataskaitoje pateikiame tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, kurie bus susisteminti ir rekomendacijos dėl jų (išskyrus dalykus, kurie taikomi tik šiam teismui) bus pateiktos valstybinio finansinio (teisėtumo) audito Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose apibendrinimo ataskaitoje.

Šio ribotos apimties valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu apsiribojome teismo 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui panaudotų valstybės biudžeto lėšų teisėtumo vertinimu. Nevertinome teismo 2008 metų finansinėje atskaitomybėje ir kitose ataskaitose pateiktų duomenų, neatlikome audito procedūrų jų tikrumui ir teisingumui įvertinti, nes tai nėra šio audito tikslas, todėl nuomonės apie tai nepareiškiame ir valstybinio audito išvados nepateikiame.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2009-01-21 įsakymas Nr. V-12 „Dėl valstybės kontrolieriaus 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. V-8 patvirtintos 2009 metų valstybinio audito programos papildymo“. 1 p.

² Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotojo 2009-01-21 pavedimas Nr. P-34-6.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamas teismo 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumas.

Teismui 2008 metams įstatymu³ buvo skirta 1 063 tūkst. Lt (iš jų – 739,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) valstybės biudžeto asignavimų programai vykdyti, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴ – 0,7 tūkst. Lt (iš jų – 0,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) minimaliajai mėnesinei algai padidinti.

Teisėjų taryba, vadovaudamasi 2007 m. gruodžio 14 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-209, kuriuo buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto asignavimai teismams, 2008 m. sausio 15 d. raštu Nr. 36P-6-(7.1.10) nurodė, kad teismui 2008 metų valstybės biudžeto asignavimų sumoje numatyta 42,0 tūkst. Lt (iš jų 32,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 10 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) tikslinių dalinių asignavimų rengiamam Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymui įgyvendinti ir jų negalima naudoti iki įsigalios šis įstatymas.

Teismas 2008 metais vykdė vieną programą „Bylų nagrinėjimas“ (kodas 1.2), kuriai iš valstybės biudžeto 2008 metais gavo ir panaudojo 1 055,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, iš jų 739,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 229,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

Teismas 2008 metais Teisėjų atlyginimų įstatymo⁵ nuostatoms įgyvendinti (teisėjų darbo užmokesčiui padidinti ir vienkartinėms priemokoms) panaudojo 46,4 tūkst. Lt (iš jų 35,4 tūkst. Lt darbo užmokesčiui (įskaitant vienkartinės priemokas) ir 11,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) valstybės biudžeto asignavimų, arba 4,4 tūkst. Lt daugiau nei buvo numatyta minėtame Teisėjų tarybos rašte.

Teismo kreditinis įsiskolinimas už prekes ir paslaugas 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 1,4 tūkst. Lt, debetinio įsiskolinimo nėra.

Valstybinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais⁶.

Atlikę teismui skirtų valstybės biudžeto asignavimų darbo užmokesčiui vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, audito įrodymus darbo užmokesčio panaudojimo teisėtumo vertinimui surinkome atlikę tik savarankiškas audito procedūras teisėjų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčio srityse.

³ Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2007-12-06 įstatymo Nr. X-1353, 3 priedėlis.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-06 nutarimas Nr. 90.

⁵ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771.

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo

Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu⁷ teismui nustatyti keturios teisėjų pareigybės. Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos visos keturios teisėjų pareigybės.

Teismas 2008 metais panaudojo 334,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų teisėjų darbo užmokesčiui ir 103,6 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms, iš jų:

– 261,2 tūkst. Lt nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 80,9 tūkst. Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms (iki Teisėjų atlyginimų įstatymo įsigaliojimo⁸);

– 73,0 tūkst. Lt nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui (iš šios sumos – 23,5 tūkst. Lt teisėjų vienkartinėms priemonėms), 22,7 tūkst. Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms (iš jų – 7,3 tūkst. Lt nuo vienkartinių priemonių apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms).

1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Vertindami teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą, nustatėme, kad nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokestį teismas skaičiavo atsižvelgdamas į teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimą aiškinančius teismų tarybos nutarimus⁹, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės¹⁰ nutarimais, kurie reglamentuoja teisėjų tarnybinių atlyginimų koeficientus, tarnybinių atlyginimų priedų už išstarnautą laiką kintamus dydžius.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Teismų įstatymo¹¹ nuostatas teisėjų darbo užmokestis (nuo 2008-11-15 teisėjų atlyginimas) nustatomas įstatymu. Teisėjų darbo apmokėjimas iki 2008 m. lapkričio 14 d. buvo reglamentuojamas Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo

⁷ Lietuvos Respublikos Prezidento 2004-11-10 dekretas Nr. 129 (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771 (įsigaliojo nuo 2008 m. lapkričio 15 d.).

⁹ Teismų tarybos 2003-03-07 nutarimas Nr. 84; 2003-06-06 nutarimas Nr. 113; 2004-04-02 nutarimas Nr. 207.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“; 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹¹ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 96 str. 1 d.

apmokėjimo įstatymu, o nuo 2008 m. lapkričio 15 d. – Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymu.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2001 m. liepos 12 d. nutarimo konstatuojamosios II dalies 1 punkte nurodė, kad minėtais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais¹² nustatytas teisinis reguliavimas nebegalioja nuo Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo įsigaliojimo dienos. Konstitucinis Teismas šiame nutarime konstatavo, kad Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos dėl teisėjų darbo užmokesčio mažinimo prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsniui, 109 straipsniui, 114 straipsnio 1 daliai ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, todėl apskaičiuojant teisėjų darbo užmokestį netaikomos.

Nuo šio Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo dienos minėtos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos iki 2008 m. lapkričio 14 d. nebuvo nei pakeistos, nei pripažintos netekusiomis galios.

Lietuvos Respublikos Seimas, siekdamas sutvarkyti teisėjų darbo apmokėjimo reglamentavimą, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimus,¹³ 2008 m. lapkričio 6 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo pavadinimo, 1, 2, 3, 4, 5, 7 straipsnių ir įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymą, kuriais teisėjų darbo apmokėjimo nuostatos nuo 2008 m. lapkričio 15 d. buvo perkeltos į Teisėjų atlyginimų įstatymą.

Kadangi iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčio dydžio nustatymas nebuvo aiškiai reglamentuotas teisės aktais, negalėjome įvertinti nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teismo teisėjų darbo užmokesčiui – 261,2 tūkst. Lt ir socialinio draudimo įmokoms – 80,9 tūkst. Lt panaudotų valstybės biudžeto asignavimų teisėtumo.

1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo teisėjams

Vadovaujantis Teismų įstatymo¹⁴ 98 straipsnio 2 dalimi, teisėjams iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. už teisėjo funkcijų, nurodytų Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse ir kituose įstatymuose, atlikimą po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis galėjo būti kompensuojama suteikiant iki 14 kalendorinių dienų papildomų mokamų kasmetinių atostogų. Šių atostogų

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“; 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančių pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹³ Įstatymų projektų reg. Nr. XP-3117-XP-3120 aiškinamasis raštas, http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=320851

¹⁴ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 2002-01-24 įstatymo Nr. IX-732 redakcija.

suteikimas buvo nustatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁵ patvirtintoje Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkoje.

Teisėjams 2008 m. suteiktos papildomos mokamos kasmetinės atostogos už 2007 metais pareigų po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis atlikimą (budėjimus) pagal teismo pirmininko 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-24 patvirtintą budėjimo ne darbo dienomis grafiką. Darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose už budėjimo dienas buvo žymimos 8 valandos. Teisėjams už papildomas kasmetines atostogas apskaičiuota 6 616 Lt. 2008 metais papildomos mokamos kasmetinės atostogos už budėjimus iki 2008 m. rugsėjo 1 d. teisėjams nebuvo suteiktos.

Audito metu nustatyta, kad teismo pirmininkui 2008 m. gegužės 6 d. Vilniaus apygardos teismo pirmininko įsakymu Nr. A-168 teismo pirmininkui buvo suteiktos 7 kalendorinės dienos kasmetinių atostogų už 2007 m. pareigų vykdymą poilsio ir švenčių dienomis, tačiau teismo 2007 m. darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nepažymėtas teismo pirmininko poilsio ir švenčių dienomis vykdytų pareigų laikas. Pažymėtina, kad toks darbo laikas, pagal Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkos 6 punktą nuostatas turėjo būti žymimas darbo laiko apskaitos žiniaraštyje.

Teismo pirmininkui už papildomas kasmetines atostogas buvo apskaičiuota 2 079 Lt.

Kadangi darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nebuvo pažymėtas teismo pirmininko 2007 – 2008 m. poilsio ir švenčių dienomis vykdytų pareigų laikas, negalėjome įvertinti papildomų atostogų skyrimo teisėtumo ir už papildomas mokamas kasmetines atostogas apskaičiuotų 2,1 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų panaudojimo teisėtumo.

1.3. Dėl vienkartinį priemonių skyrimo teisėjams

Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje nustatyta, kad bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis atliekant teisėjo funkcijas, nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. 6 straipsnyje nurodytų priemonių dydžių nustatymo ir išmokėjimo sąlygas ir tvarką pavesta nustatyti Teisėjų tarybai. Pagal Teisėjų tarybos nutarimu¹⁶ patvirtintų Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų, tvarkos aprašo 2008 metams 5 punktą nuostatas, vienkartinė priemoka teisėjams išmokama, jei teisėjai dėl darbo krūvio teisme dirba po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis, jei dėl procesinių veiksmų atlikimo teisėjai dirba poilsio ir švenčių dienomis pagal teismo administracijos nustatytą grafiką, jei po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis dalyvauja teismų savivaldos institucijų darbe ar atlieka šių institucijų pavestas

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828.

¹⁶ Teisėjų tarybos 2008-12-05 nutarimas Nr. 13P-211-(7.1.2).

užduotis, taip pat vykdant teismų administracinės veiklos priežiūros funkcijas ir tais atvejais, kai kalendoriniais metais teisme dirbo mažiau teisėjų, nei nustatyta teisėjų etatų sąrašė.

Teismo pirmininkas, vadovaudamasis Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 str., 2008 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. V-31 teisėjams ir sau skyrė nuo 72 proc. iki 86 proc. pareiginės algos dydžio vienkartinės priemokas. Šiame įsakyme nebuvo nurodyta, už kokius darbus, kurie išvardinti Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų ir tvarkos aprašo 2008 metams¹⁷ 5 punkte, teisėjams skiriamos vienkartinės priemokos. Šioms priemokoms teisme panaudota 23 545 Lt, o nuo jų apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms – 7 294 Lt valstybės biudžeto asignavimų.

Teismo pirmininko aiškinimu, vienkartinės priemokos teisėjams paskirtos už 2008 metais dėl didelio darbo krūvio dirbtą darbą po darbo valandų, po darbo valandų vykdant teismo administracinės veiklos priežiūros funkcijas, darbą poilsio ir švenčių dienomis, budėjimą namuose poilsio ir švenčių dienomis pagal nustatytą grafiką.

Audito metu nustatėme, kad 2008 metais teismo darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose buvo žymimas tik teisėjų budėjimo laikas, o kitas teisėjų ir teismo pirmininko viršvalandinis darbas, darbas poilsio ir švenčių dienomis nebuvo žymimas.

Negalėdami įsitikinti, ar teismo pirmininkas dirbo viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis, atlikdamas įstatymuose numatytas teisėjo funkcijas, negalėjome įvertinti teismo pirmininkui paskirtos 5,9 tūkst. Lt vienkartinės priemokos teisėtumo.

Atkreiptinas dėmesys, kad teisėjų viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis apskaita, kai pagal Teismų įstatymą¹⁸ iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. teisėjams buvo numatytos papildomos mokamos kasmetinės atostogos, reglamentuota Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁹ patvirtintoje Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkoje.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 147 str. 1 d. nustatyta, kad kiekvieno darbuotojo darbo ir poilsio laiko paskirstymas (kaita) per parą, savaitę ar apskaitinį laikotarpį, taip pat kasdieninio darbo (pamainos) pradžia ir pabaiga nustatoma pagal įmonės, įstaigos, organizacijos darbo tvarkos taisykles. Šio straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad darbuotojų dirbtas darbo laikas žymimas Vyriausybės patvirtintos pavyzdinės formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose.

Atsižvelgiant į tai, kad teisme nėra nustatytos teisėjų viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis, atliekant įstatymuose nustatytas teisėjo funkcijas, apskaitos tvarkos, teismas turėtų sukurti šio darbo laiko apskaitos taisykles, kurios užtikrinti tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą.

¹⁷ Teisėjų tarybos 2008-12-05 nutarimas Nr. 13P-211-(7.1.2).

¹⁸ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas (2002 m. sausio 24 d. įstatymo Nr. IX-732 redakcija), 98 str. 2 d.

¹⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828.

1.4. Dėl teisėjų atlyginimo dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Kaip minėta, 2008 m. lapkričio 15 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, kuris nustatė teisėjų atlyginimų dydžius ir jų skaičiavimo tvarką. Pagal šį įstatymą bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjų atlyginimas susideda iš pareiginės algos ir priedo už ištarnautus Lietuvos valstybei metus. Šiame įstatyme nustatyta, kad teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis, atliekant įstatymuose numatytas teisėjo funkcijas, Teisėjų tarybos nustatyta tvarka išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Išskyrus ataskaitos 1.3 punkte nurodytus pastebėjimus dėl vienkartinių priemokų skyrimo, reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant ir išmokant teisėjų atlyginimą, nenustatyta.

2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos 8 valstybės tarnautojų pareigybės, neužimta 1 pareigybė. Teismas 2008 metais panaudojo 279,3 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui, iš jų: 70,0 tūkst. Lt priedams ir 86,5 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms. 2008 m. vienkartinės pinigines išmokos valstybės tarnautojams neskirtos.

2.1 Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemokų

Valstybės tarnybos įstatyme²⁰ nurodyta, kad valstybės tarnautojo darbo užmokestį sudaro pareiginė alga, priedai ir priemokos. Teisme dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygiai ir kategorijos atitinka Teisėjų tarybos²¹ nutarimu patvirtintus valstybės tarnautojų pareigybių lygius ir kategorijas. Vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymu²² valstybės tarnautojams gali būti mokami priedai už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, už kvalifikacinę klasę arba kvalifikacinę kategoriją ir pareiginės algos dydžio vienkartinis priedas. 2008 metais teismo valstybės tarnautojams pareiginės algos dydžio vienkartiniai priedai neskirti. Be to, minėtame įstatyme²³ numatyta, kad valstybės tarnautojams gali būti mokamos priemokos už darbą poilsio ir švenčių dienomis ir nakties metu, už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis ir už įprastą darbo

²⁰ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 23 str. 1 d.

²¹ Teisėjų tarybos 2008-06-30 nutarimas Nr. 13P-114-(7.1.2) „Dėl teismuose dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygių ir kategorijų“.

²² Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 25 str. 1 d. 1, 2, 5 p.

²³ Ten pat, 26 str. 1 d. 1, 2, 3 p.

krūvį viršijančią veiklą ar papildomų užduočių, atliekamų viršijant nustatytą darbo trukmę, atlikimą. 2008 metais teismo valstybės tarnautojams priemokos nebuvo skirtos.

2.2 Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams

Valstybės tarnybos įstatyme²⁴ numatyta, kad valstybės tarnautojai gali būti skatinami vienkartinė pinigine išmoka Vyriausybės nustatyta tvarka. 2008 metais teismo valstybės tarnautojams vienkartinės piniginės išmokos neskirtos.

2.3 Dėl poilsio laiko suteikimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis

2008 metais teismo valstybės tarnautojams už 2007 metais budėjimą namuose poilsio ir švenčių dienomis prie kasmetinių atostogų buvo pridėtas poilsio laikas. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 5 straipsnyje nustatyta, kad darbo santykius ir socialines garantijas reglamentuojantys įstatymai ir kiti teisės aktai valstybės tarnautojams taikomi tiek, kiek jų statuso ir socialinių garantijų nereglementuoja šis įstatymas. Apmokėjimo sąlygos už budėjimus reglamentuojamos Lietuvos Respublikos darbo kodekso 155 straipsnyje. Pagal šį straipsnį darbuotojui gali būti suteikiamas poilsio laikas tokios pat trukmės kaip budėjimas įmonėje ar darbo laikui prilygintas budėjimo laikas (budint namuose). Budėjimas įmonėje prilyginamas darbo laikui, o budėjimas namuose – ne mažiau kaip pusei darbo laiko.

Atrankos būdu patikrinus 2007–2008 m. darbo laiko apskaitos žiniaraščius nustatyta, kad budėjimas namuose poilsio ir švenčių dienomis buvo pažymėtas kaip darbas poilsio ir švenčių dienomis, tačiau nenurodytas valandų skaičius. Dėl to negalėjome įvertinti, ar teisėtai prie kasmetinių atostogų valstybės tarnautojams pridėtas įsakymuose (2008-05-29 Nr. PA-19, 2008-06-09 Nr. PA-21, 2008-08-06 Nr. PA-33, 2008-09-23 Nr. PA-38) nurodytas poilsio laikas ir priskaičiuotas 3 434 Lt darbo užmokestis.

Teisme, pildant darbo laiko apskaitos žiniaraščius, budėjimas namuose buvo žymimas nesilaikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime²⁵ nurodytų sutartinių žymėjimų. Pagal teismo pirmininko 2002 m. rugpjūčio 6 d. patvirtintos pareigybės aprašymo 8 punktą, raštinės vedėjas tvarko teismo darbuotojų darbo laiko apskaitą.

Dėl darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nenurodytų budėjimo namuose poilsio ir švenčių dienomis valandų skaičiaus negalėjome įvertinti teismo pirmininko įsakymais valstybės

²⁴ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 2 d. 3 p.

²⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-01-27 nutarimas Nr. 78 „Dėl darbo laiko apskaitos žiniaraščio pavyzdinės formos ir jo pildymo tvarkos aprašo“, 8 p.

tarnautojams skirto poilsio laiko teisėtumo ir 3,4 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų, sumokėtų valstybės tarnautojams už dirbtas poilsio dienas, panaudojimo teisėtumo.

3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos visos 9 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės.

Teismas 2008 metais panaudojo 126,0 tūkst. Lt asignavimų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui, iš jų: 7,5 tūkst. Lt priemokoms ir 39,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

3.1 Dėl tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis

Teismo darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybinių atlyginimų koeficientai nustatyti, laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²⁶ patvirtintų tarnybinių atlyginimų koeficientų.

Pagal 1995 m. lapkričio 6 d. įsakymą vienas teismo darbuotojas priimtas dirbti vairuotoju, o pagal 2006 m. spalio 31 d. darbo sutartį Nr. 4 tas pats darbuotojas dirba ūkvedžiu. Darbuotojo, dirbančio pagal dvi darbo sutartis, darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nurodyta darbo dienų trukmė 16 valandų vieną dieną. Taip buvo pažeistos Lietuvos Respublikos darbo kodekso²⁷ nuostatos, nes darbuotojo, dirbančio vienoje darbovietėje pagal dvi darbo sutartis, darbo dienos trukmė viršijo 12 valandų per vieną dieną.

2008 metais teismo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, buvo skirtos priemokos už laikinai nesančių darbuotojų funkcijų (pareigų) atlikimą arba papildomų darbų vykdymą. Šių priedų ir priemokų reglamentavimas numatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo²⁸ 5.2 punkte. Pažymėtina, kad 2008 metais teismo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, skirta priemokų suma neviršijo darbuotojui nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžio, priemokos darbuotojams skiros ne ilgesniam laikotarpiui kaip iki kalendorinių metų pabaigos.

Teismo pirmininkas 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-42 paskyrė darbininkui – vairuotojui 40 procentų priemoką už automobilio priežiūrą, tačiau teismo pirmininko 2006 m.

²⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²⁷ Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, 144 str. 5 d.

²⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-28 patvirtintame pareigybės aprašyme nurodyta viena iš vairuotojo funkcijų – prižiūrėti teismo tarnybinį automobilį. Pagal minėto Vyriausybės nutarimo 5.2 punktą, priemokos darbuotojams gali būti skiriamos už laikinai nesančių darbuotojų funkcijų (pareigų) vykdymą arba raštišku darbuotojo sutikimu – už papildomų darbų vykdymą. Kadangi teismo automobilio priežiūra yra viena iš vairuotojo tiesioginio darbo funkcijų, todėl 40 proc. priemoka, kuri buvo mokama visus 2008 metus, buvo skirta neteisėtai. Teismo darbininkui – vairuotojui 2008 metais buvo apskaičiuota 3 890 Lt darbo užmokesčio (40 proc. priemoka).

Teismo darbuotojui, dirbančiam pagal dvi darbo sutartis, nustatyta darbo laiko trukmė viršijo teisės aktuose nustatytą darbo dienos trukmę.

Dėl darbininkui – vairuotojui neteisėtai skirtos 40 proc. priemokos už tiesioginių pareigų, nustatytų pareigybės aprašyme, atlikimą 2008 metais 3,9 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų panaudota neteisėtai.

3.2 Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime²⁹ numatyti atvejai, kada galima mokėti vienkartinę pinigines išmokas darbuotojams skatinti. 2008 metais teismo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, vienkartinės piniginės išmokos nebuvo skirtos ir išmokėtos.

3.3 Dėl poilsio laiko suteikimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis

2008 metais teismo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, už budėjimą 2007 metais namuose poilsio ir švenčių dienomis prie kasmetinių atostogų buvo pridėtas poilsio laikas.

Kaip minėta, apmokėjimo už budėjimus sąlygos reglamentuojamos Lietuvos Respublikos darbo kodekso 155 straipsnyje.

Atrankos būdu patikrinus 2007–2008 m. darbo laiko apskaitos žiniaraščius nustatyta, kad budėjimas namuose poilsio ir švenčių dienomis buvo pažymėtas kaip darbas poilsio ir švenčių dienomis, tačiau nenurodytas valandų skaičius. Dėl to negalėjome įvertinti, ar teisėtai prie kasmetinių atostogų darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, pridėtas įsakymuose (2008-05-21 Nr. PA-16, 2008-06-18 Nr. PA-25, 2008-07-02 Nr. PA-26, 2008-09-12 Nr. PA-37) nurodytas poilsio laikas ir apskaičiuotas 1 596 Lt darbo užmokestis.

Teisme, pildant darbo laiko apskaitos žiniaraščius, budėjimas namuose buvo žymimas nesilaikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime³⁰ nurodytų sutartinių žymėjimų. Pagal

²⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais), 5.4 p.

teismo pirmininko 2002 m. rugpjūčio 6 d. patvirtintos pareigybės aprašymo 8 punktą, raštinės vedėjas tvarko teismo darbuotojų darbo laiko apskaitą.

Dėl to, kad teismo darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nenurodytas budėjimo namuose poilsio ir švenčių dienomis valandų skaičius, negalėjome įvertinti teismo pirmininko įsakymais darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, paskirto poilsio laiko teisėtumo ir 1,6 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų, sumokėtų darbuotojams už dirbtas poilsio dienas, panaudojimo teisėtumo.

4. Rekomendacijos teismui

1. Imtis priemonių užtikrinant, kad teismo darbuotojo, dirbančio pagal dvi darbo sutartis, darbo dienos trukmė neviršytų Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatytos darbo dienos trukmės.
2. Imtis priemonių valdyti rizikas, susijusias su darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumu.
3. Sukurti darbo laiko apskaitos sistemą, kuri užtikrintų tikslių kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus vedėja

Aurelija Brukštutė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Birutė Žilėnienė

³⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-01-27 nutarimas Nr. 78 „Dėl darbo laiko apskaitos žiniaraščio pavyzdinės formos ir jo pildymo tvarkos aprašo“, 8 p.